

Prázdniny jsou rizikovým obdobím pro řidiče, na silnicích za prvních pět měsíců zemřelo už 182 lidí

1. 7. 2022, Praha

Letní prázdniny začínají a s nimi bohužel i období častějších dopravních nehod. Dosavadní bilance letošního roku je navíc velmi varovná. Od ledna do května 2022 zemřelo na silnicích už 182 lidí, což je za toto období nejvíce od roku 2016. Prázdniny dlouhodobě platí za nejrizikovější část roku z hlediska dopravní nehodovosti. Řidiči by tedy měli před odjezdem na dovolenou či prodloužený víkend zpozornět, dodržovat zásady bezpečné jízdy a plánovat trasu s ohledem na možné dopravní komplikace.

„Pohled do letošních statistik dopravních nehod zatím není zrovna optimistický. Letní prázdniny, které právě začínají, jsou přitom na silnicích nejrizikovějším obdobím. V nejbližší době chci předložit vládě nový bodový systém, který snad „přibrzdí“ piráty silnic. Být na sebe ohleduplnější, nespěchat, předvídat, jezdit odpočatí a zbytečně neriskovat můžeme už dnes,“ říká ministr dopravy Martin Kupka.

Dlouhodobé statistiky potvrzují, že během prázdnin na silnicích umírá nejvíce lidí. V letech 2011–2021 bylo během července a srpna každý rok usmrceno v průměru 122 lidí, tj. dva lidé denně. Dalších v průměru 538 lidí ročně bylo v důsledku prázdninových dopravních nehod těžce zraněno. To představuje více než pětinu usmrcených, resp. těžce zraněných osob při dopravních nehodách za rok.

Ze statistik také plyne, že o prázdninách se častěji než jindy stávají smrtelné nehody v důsledku **nedání přednosti v jízdě** a v důsledku **jízdy po nesprávné straně vozovky**. To může mít co do činění s únavou z dlouhé cesty, horka či špatným odhadem vlastních sil. Naopak méně často než ve zbytku roku dochází k úmrtím v důsledku **nepřiměřené rychlosti**. I tak se ale s přehledem jedná o nejčastější příčinu úmrtí na českých silnicích (tab. 1).

Tabulka 1: Příčiny závažných dopravních nehod v letech 2011–2021 v měsících červenec–srpen vs. v ostatních měsících

Příčina nehody	Následek osoby: usmrcení			Následek osoby: těžké zranění		
	Letní prázdniny	Ostatní měsíce	Rozdíl	Letní prázdniny	Ostatní měsíce	Rozdíl
nepřiměřená rychlost	34,0 %	38,6 %	-4,7 %	28,3 %	28,6 %	-0,3 %
nedání přednosti v jízdě	18,1 %	15,1 %	3,0 %	26,0 %	26,9 %	-1,0 %
jízda po nesprávné straně vozovky	14,9 %	13,0 %	1,8 %	7,9 %	7,1 %	0,9 %
nesprávný způsob jízdy	13,3 %	12,8 %	0,5 %	16,6 %	15,1 %	1,5 %
nevěnování se řízení	12,3 %	12,1 %	0,2 %	11,6 %	11,4 %	0,2 %
nesprávné předjíždění	4,8 %	4,3 %	0,5 %	4,5 %	3,8 %	0,7 %
nezaviněná řidičem	2,7 %	3,9 %	-1,2 %	4,8 %	6,7 %	-1,9 %
technická závada vozidla	0,0 %	0,1 %	-0,1 %	0,3 %	0,4 %	-0,1 %
počet (podíl)	1 345 (21,2 %)	5 004 (78,8 %)		5 921 (21,9 %)	21 166 (78,1 %)	

Pozn.: Rozdíly jsou počítány z pohledu letních prázdnin, tzn. zelené odstíny = záporné hodnoty = nižší zastoupení dané příčiny v červenci a v srpnu než po zbytek roku, červené odstíny = kladné hodnoty = opačná situace.

Nepřiměřená rychlost dominuje také příčinám smrtelných dopravních nehod v letošním roce (graf 1). Za prvních pět měsíců letošního roku došlo v jejím důsledku k 73 úmrtím ze 182 (tj. 40 %). Druhou nejčastější příčinou smrtelných nehod bylo nevěnování plné pozornosti řízení vozidla (33 obětí, 18 %, tj. téměř každé páté úmrtí).

Graf 1: Příčiny smrtelných dopravních nehod v období leden–květen 2022

Za většinou letošních obětí na silnicích (62 %) stojí řidiči osobních automobilů. Dohromady s ostatními motoristy zavinili přes 80 % letošních smrtelných následků. Oběťmi nehod byli většinou také motoristé (řidiči 50 %, spolujezdcí 19 %), ale rovněž chodci (22 %).

Letošní tragická bilance může souviset s rozvolněním koronavirových opatření. „*Nejenom v České republice, ale i v dalších státech Evropské unie evidujeme po uvolnění covidových omezení citelný nárůst počtu obětí dopravních nehod. V ČR jde ale dokonce o nejhorší bilanci smrtelných nehod za posledních šest let, pokud porovnáme statistiku za leden až květen. Zásadní podíl na tom má jízda nepřiměřenou rychlostí, nepozornost řidičů a rovněž nepoužívání bezpečnostních pásů řidiči a spolujezdcí,*“ řekl vedoucí oddělení BESIP Ministerstva dopravy Tomáš Neřold.

BESIP proto shrnuje hlavní doporučení k bezpečné a plynulé jízdě v období prázdnin:

5 tipů pro Vaši bezpečnost

1. Zpomalte

Upravte rychlost v hustém provozu a v místech, kde se pohybuje zvýšený počet chodců a cyklistů. Obzvláště opatrní buďte na úzkých silnicích a na mokré vozovce. I když nebudete viníkem krizové situace, nižší rychlost vám dává manévrovací prostor kolizi předejít.

2. Soustředte se na řízení, ne na telefon

Když řídíte, nerozptylujte se telefonem nebo manipulací s navigací. Obzvláště nebezpečné je psaní nebo čtení zpráv. Za 5 vteřin ujede auto při 90km rychlosti 100 m. Nepozornost je častou příčinou přejetí do protisměru a fatálních srážek.

3. Nepřemáhejte únavu či zdravotní stav

Přestávky nebo střídání za volantem je vhodné udělat každé 2–3 hodiny. Dopřejte si 15 minut odpočinku, kdy nebudete namáhat oči. Největší útlum nastává po poledni (po obědě), po noční jízdě za rozbřesku a před koncem cesty. Pokud nejste fit, neřídte. Dejte pozor na vliv léků na řízení (zvláště léky proti bolesti, alergiím, úzkosti či nespavosti mají výrazně tlumivý efekt).

4. Udržujte bezpečný odstup

Udržujte bezpečný odstup od vozidel před sebou zhruba na úrovni 2 vteřin. Sledujte, kdy vozidlo mine pevný bod (např. dopravní značku, směrový sloupek apod.), a odpočítejte 2 vteřiny. Směrové sloupky na rovném úseku silnice nebo dálnice jsou od sebe vzdálené 50 m. To je bezpečný odstup při rychlosti 90 km/h.

5. Připoutejte se na všech sedadlech

Řidič a všichni spolujezdci, včetně těch na zadních sedadlech, musí mít za jízdy vždy zapnutý bezpečnostní pás. Požádejte své spolujezdce, ať jsou připoutáni – jinak ohrožují všechny ve vozidle. Samotný airbag bez pásu vás neochrání (naopak vám ještě může ublížit). Pás má vést přes rameno a přes pánev, nikoli přes krk a břicho. S nohama na palubní desce riskujete těžké zranění.

5 tipů pro plynulý provoz

1. Naplánujte si předem trasu podle navigace

Zjistěte si před odjezdem aktuální situaci na trase a místa dopravních komplikací. Naplánujte si cestu včetně vhodných časů, kdy vyrazit. Zvolte si dopředu oblíbená místa na přestávku.

2. Jezděte vpravo

Na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla se jezdí vpravo, levý pruh je pouze pro předjíždění. Buďte ohleduplní a uvolněte včas předjížděcí pruh. Když dojedete pomalejší vozidlo v levém pruhu, nenajíždějte na něj, netrubte, neproblikávejte ho. Udržujte bezpečný odstup.

3. Dodržujte pravidlo zipu

V místech zúžení vozovky ze dvou do jednoho jízdního pruhu platí pravidlo „zipování“. Vozidla srovnají rychlost a vytvoří mezery tak, aby se řidiči z končícího pruhu mohli střídavě řadit do pokračujícího pruhu. Vozidla se „proplétají“ až v místě, kde končí jeden z pruhů, nikoli dříve.

4. Utvořte záchranářskou uličku

V případě pomalu jedoucí nebo stojící kolony na dálnici a silnici pro motorová vozidla vytvořte uličku pro záchranáře. Ulička vzniká vždy mezi pruhem nejvíce vlevo a přiléhajícím pruhem

(tj. prostředním, nebo pravým – podle počtu pruhů). Vytvořte uličku včas, nikoli až když zcela zastavíte. Ponechte si odstup od vozidla před sebou pro manévrování.

5. Plynule projíždějte omezením

Dodržujte rychlostní limit v dopravním omezení. Pokud je doprava vedena ve dvou zúžených pruzích, jeďte plynule a střídavě tak, abyste nezůstávali těsně vedle dalšího vozidla.

Více informací najdete na <https://besip.cz/>. Podrobnosti o dopravních nehodách v ČR můžete nalézt na <https://nehody.cdv.cz/>. Pomocí filtrů můžete nehody třídit na základě časové či prostorové lokalizace a podle 64 parametrů, které Policie ČR eviduje. Aktualizace dat probíhá každý měsíc.

Mgr. Eva Šragová

Oblast strategií a analýz bezpečnosti

eva.sragova@cdv.cz